

Силабус освітнього компонента Програма навчальної дисципліни

ПСИХОЛОГІЯ ТИМБІЛДИНГУ

Шифр та назва спеціальності
для всіх спеціальностей

Освітня програма
для всіх спеціальностей

Рівень освіти
Бакалавр

Семестр
6

Інститут
Соціально-гуманітарних технологій

Кафедра
Педагогіки та психології управління
соціальними системами імені акад. І.А. Зязюна
(301)

Тип дисципліни
Вибіркова дисципліна.

Мова викладання
Українська

Викладачі, розробники

Шаполова Вікторія Валеріївна
Viktoria.Shapolova@khp.edu.ua

Кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та психології управління соціальними системами імені акад. І.А. Зязюна НТУ «ХПІ»

Досвід викладацької діяльності – 12 років. Автор понад 50 наукових та навчально-методичних праць. Автор тренінгів з проблем лідерства з розвитку особистості в різних аспектах та командоутворення. Провідний лектор з дисциплін: «Методи гри в психологічній практиці», «Психологія адиктивної поведінки», «Соціально-психологічний тренінг», «Соціальна психологія», «Психологія тимбілдингу», «Лідерство в управлінні соціальними системами» та ін.
[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Дисципліна спрямована на оволодіння теоретичних основ та відпрацювання практичних навичок побудови та розвитку ефективної команди, оволодіння навичками рольового розподілу, розкриття ролі лідера у команді та особливостей взаємодії всіх членів команди. Розкриваються соціально-психологічні складові процесу створення ефективної команди. Робиться аналіз сучасних тенденцій проведення різних тимбілдингових заходів. Робиться акцент на розумінні студентами динамічних процесів у командах та етапів життєдіяльності команд. Досліджується роль корпоративної культури в ефективності командного процесу досягнення мети та конкурентоспроможності організації. Розглядаються основні інструменти командування, роль мотивації у цьому процесі. Розглядаються секрети управління конфліктними ситуаціями та членами команди. Аналізується роль емоційного інтелекту та когнітивних здібностей в командуванні та роботі у професійному середовищі.

Мета та цілі дисципліни

формування основ професійного досвіду майбутніх фахівців та одержання ними знань про шляхи формування і розвитку ефективної команди.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, консультації.. Підсумковий контроль – залік.

Компетентності

Загальні компетентності:

Згідно освітньої програми.

Компетентності спеціалізації:

Згідно освітньої програми.

Результати навчання

Згідно освітньої програми.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год. (4 кредитів ECTS): лекційні заняття – 16 год., практичні заняття – 32 год., самостійна робота – 72 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з наступних дисциплін: «Філософія управління», «Адаптивне управління», «Лідерство в управлінні соціальними системами».

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекційні та практичні заняття проводяться інтерактивно з використанням мультимедійних технологій. Використовується проектний підхід до навчання, ігрові методи, робота в малих групах; семінари-дискусії; кейс-метод; ділові ігри.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Історія становлення концепції тимбілдингу.

Розкриття поняття «Тимбілдинг». Аналіз історичної ретроспективи становлення концепції тимбілдингу в працях провідних вчених різних країн світу та епох.

Тема 2. Завдання тимблдингу.

Завдання «Team Building» та завдання «learn Spirit».

Тема 3. Тимблдинг-галузь.

Тимблдинг-передумови. Тимблдинг-галузь, Основні драйвери галузі тимблдингу. Аналіз п'яти сил конкуренції Майкла Портера.

Тема 4. Сучасний досвід щодо командування.

Аналіз діяльності світових лідерів щодо командування. Аналіз діяльності організацій зі світовим ім'ям щодо командування.

Тема 5. Роль лідера в процесі командування.

Роль лідера в процесі командування. Трьохвекторна теорія лідерства. Аналіз якостей та стилів взаємодії лідера, необхідних для створення ефективної команди. Аналіз ключових відзнак лідера та менеджера. Цінності лідера. Виявлення їхньої ієрархії.

Тема 6. Мала група в соціально-психологічному контексті. Клімат.

Специфічні ознаки малої групи. Кількісні характеристики малої групи. Класифікація малих груп. Загальна характеристика динамічних процесів у малій групі. Утворення малої групи. Феномен конформності, експерименти С. Аша. Групові норми. Ідіосинкратичний кредит. Меншість та більшість у групі. Групова згуртованість. Сумісність членів групи. Рольовий розподіл у групі. Типи групових ролей. Лідерство й керівництво в малих групах. Соціально-психологічний клімат групи та методи його дослідження. Методи дослідження взаємовідносин у групах. Соціометрія: історія виникнення, процедура проведення та обробки даних, основні показники, методи інтерпретації. Референтометрія. Методи дослідження психологічного клімату в колективі.

Тема 7. Команда, її типи та соціально-психологічна структура.

Характеристики команди. Фактори, які впливають на згуртованість команди. Типи команди. Ідеальна команда. Соціально-психологічна структура команди. Основні відмінності команди та групи.

Тема 8. Етапи розвитку команди та характеристики членів команди.

Основні етапи життєдіяльності команди. Стадії формування команд по Брюсу Такмену. Становлення команди за Дж.В. Ньюстромом і К. Девісом. Теорія становлення команди Т.Ю. Базарова, І.В. Рибкіна, Т.С. Пиркова. Теорія Д. Янкевича. Теорія «Спіральної динаміки» Дона Бека, Криса Кована. Теорія поколінь. Теорія рольового розподілу Раймонда Мередіта Белбіна.

Тема 9. Компетенції та необхідні навички командування.

Компетенції створення команд. Необхідні навички лідера для створення команди. Аналіз портретів світових лідерів, які створили сильні компанії.

Тема 10. Основні компоненти тимблдингу.

Основні компоненти тимблдингу. Мотиваційно-ціннісний потенціал лідера та членів команди. Толерантність. Вміння вирішувати нестандартні ситуації. Аналіз цінностей лідера, команди та її членів.

Тема 11. Принципи та інструменти командування.

Принципи створення ефективної команди. Основні підходи формування команди за М. Біром. Інструменти формування сильної команди. Т.Д. Зинкевич – Євстигнєєва: 10 кроків цілеспрямованого командування. Допоміжні інструменти лідера команди.

Тема 12. Корпоративна культура та її зв'язок з тимблдингом.

Корпоративна культура організації. Зв'язок корпоративної культури з тимблдингом. Теорія організації майбутнього Фредерика Лалу.

Тема 13. Мотивація та тимблдинг.

Мотивація. Піраміда Абрахама Маслоу. Види мотивації. Роль мотивації при створенні команди. Створення системи мотивації в організації.

Тема 14. Управління конфліктами і стресами в команді.

Конфлікти, їх природа. Види конфліктів. Конфлікти в організації. Роль лідера в конфліктних ситуаціях. Шляхи вирішення конфліктів. Позитивні та негативні наслідки конфліктів.

Теми практичних занять

Тема 1. Тимблдинг-галузь.

Аналіз сучасного ринку тимблдингових послуг в Україні та інших країнах світу. Знаходження найкращого досвіду. Створення програми тимблдингових заходів для певних організацій, установ та підприємств.

Тема 2. Лідер та команда.

Робота з кейсом щодо особливостей взаємодії лідера та команди.

Тема 3. Мала група в соціально-психологічному контексті.

Ділова гра: проведення, рефлексія, аналіз результатів. Соціометрія.

Тема 4. Команда.

Робота з кейсами. Основні відмінності команди та групи. Аналіз відеоматеріалів. Оцінка ефективності командної роботи. Аналіз резюме. Новітні вимоги до кандидатів на посаду.

Тема 5. Принципи та інструменти командоутворення.

Рольовий розподіл як ключовий елемент створення ефективної команди. Діагностика. Робота з кейсами.

Тема 6. Корпоративна культура.

Типи корпоративних культур. Аналіз сучасного досвіду щодо створення та розвитку корпоративної культури організацій зі світовими іменами.

Тема 7. Мотивація: внутрішня та зовнішня.

Аналіз виступів лідерів сучасності. Створення програми мотивації для конкретних організацій.

Тема 8. Конфлікти в організації.

Конфлікти в організації: управління та запобігання. Робота з кейсами.

Самостійна робота

Курс передбачає виконання індивідуальних завдань.

Теми індивідуальних завдань.

Створення мотиваційних заходів в організації згідно потреб персоналу.

Діагностика рольового розподілу у команді.

Авторська програма тимблдингових заходів для різних типів організацій соціального забезпечення.

Література та навчальні матеріали

Основна література

1. Романовський О.Г., Шаполова В.В., Квасник О.В., Гура Т.В. Психологія тимблдингу: навчальний посібник / Романовський О.Г., Шаполова В.В., Квасник О.В., Гура Т.В. ; за заг. ред. Романовського О.Г., Калашникової С.В. – Київ, 2017 р. – 100 с.

2. Романовський О.Г. Психологія управлінської діяльності лідера. навч.- метод. посіб. / О.Г. Романовський, В.Є. Михайличенко, Л.М. Грень, А.Є. Книш; за заг.ред. О.Г. Романовського. – Харків: ТОВ «В справі», 2016. – 48 с. Ващенко, І. В. Конфліктологія та теорія переговорів [Текст]: навч. посібник / Ірина Володимирівна Ващенко, М. І. Кляп. – Рек. МОН. – К. : Знання, 2013. – 407 с. – (Вища освіта ХХІ століття). кільк.прим.: 10 (КХ. – 5, Філосо. – 1, МВ. – 4)

3. Гребеньков, Г. В. Конфліктологія [Текст]: навч. посібник / Г. В. Гребеньков. – Рек. МОН. – Львів : Магнолія 2006, 2011. – 229 с. – (Вища освіта в Україні).

4. Психологія управління [Текст] : навч. посіб. / Д. І. Дзвінчук, Н. Г. Діденко, О. К. Любчук, В. І. Малімон ; За заг. ред. Д.І. Дзвінчука. — К. : ТОВ "СІК ГРУП УКРАЇНА", 2013. — 293 с.

5. Психологія управління [Текст] : навч. посіб. / Д. І. Дзвінчук, Н. Г. Діденко, О. К. Любчук, В. І. Малімон ; За заг. ред. Д.І. Дзвінчука. — К. : ТОВ "СІК ГРУП УКРАЇНА", 2013. — 293 с.

6. Гращенко І.С., Хмурова В.В. Тимблдинг як сучасний метод командного менеджменту організації сфери послуг [Електронний ресурс]. – Режим доступу: 16. http://mev.khnu.km.ua/load/2013/5_ljudskij_potencial_ta_jogo_konkurentospromozhnist_u_rozvitku_socialno_trudovikh_vidnosin/35-1-0-169.

7. Нестуля О. О. Основи лідерства. Наукові концепції (середина ХХ – початок ХХІ ст.) : навч. посіб. / О. О. Нестуля, С. І. Нестуля. – Полтава : ПУЕТ, 2016. – 375 с.

8. Соціальна психологія : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра / Н. Ю. Воляннюк, Г. В. Ложкін, О. В. Винославська, І. О. Блохіна, М. О. Кононець, О. В. Москаленко, О. І. Боковець, Б. В. Андрійцев ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 254 с.

9. Гребеньков, Г. В. Конфліктологія [Текст]: навч. посібник / Г. В. Гребеньков. – Рек. МОН. – Львів : Магнолія 2006, 2011. – 229 с. – (Вища освіта в Україні).

Додаткова література

1. Романовський О.Г, Пономарьов О.С., Лапузіна О.М. Ділова етика: Навч. пос. – Х.: НТУ „ХПі”, 2006. – 364 с.

2. Загальна психологія [Текст]: підручник / за ред. С.Д. Максименка. – Вінниця: Нова книга, 2006. – 688 с.

3. Синявський, В.В. Психологічний словник [Текст] / В.В. Синявський, О.П. Сергєєнкова, Н.А. Побірченко. – К.: Науковий світ, 2007. – 274 с.

4. Шаполова В.В. Педагогічні умови формування корпоративної культури майбутніх менеджерів у ВТНЗ : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Вікторія Валеріївна Шаполова. — Харків, 2015. — 276 с.

5. Грей К.К. Організації. Теорії, конфлікти і менеджери. - Харків: Гуманітарний центр. - 2008. - 196 с.

6. Нестуля О.О. Основи лідерства. Тренінг лідерських якостей та практичних навичок менеджера. Уроки видатних підприємців: навчальний посібник / О.О. Нестуля, С.І. Нестуля, В.В. Карманенко. – К.: Знання, 2013. – 358 с.

7. Hitchcock D.E., Willard M.L. Why Teams Fail and What You Can Do about it: Essential Ttools for Anyone Implementing Self-directed Work Teams.- USA, Chicago: Irwin Professional Publishing, 1995.- 196 p.

8. Tannenbaum S., Beard R., Salas E. Team Building and its Influence on Team Effectiveness: an Examination of Conceptual and Empirical Developments.- In: Issues, Theory, and Research in Industrial Organizational Psychology. - K.Kelley (ed.), Elsevier Science Publishers, 1992.

9. Team Members Speak Out: A New Survey Reveals What Employees Really Think about Participating on Teams / A.J.Katz, D.Russ-Eft, L.Moran, L.Ravishankar. - USA, An Essay From Zenger Miller,1996. - 16 p.

10. W. Gibb Dyer Jr Team Building. Volume 11. Organizational Behavior19.

11. Фредерік Лалу Компанії майбутнього. – Харкі: Клуб сімейного дозвілля. 2017. – 544 с.

12. Варій М.Й.Соціальна психіка нації. – Львів: СПОЛОМ, 2002. – 184 с.

13. O.G. Romanovskyi, L.M. Gren, A.Ye. Knysh. Psychology of a leader’s managerial activity. Text of the lectures for higher education establishments/ Kharkiv, 2015. – 132 p.

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді заліку (30%) та поточного оцінювання (70%).
Екзамен: усна доповідь на 3 запитання.
Поточне оцінювання: 3 онлайн тести.

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Дата погодження, підпис

Завідувач кафедри
Ніна ПІДБУЦЬКА

Дата погодження, підпис

Гарант ОП
Вікторія ШАПОЛОВА